
Clusterhodepine uten hodepine

AKTUELT

PÅL GULBRANDSEN

Email: pal.gulbrandsen@legeforeningen.no

Tidsskriftet

Det første beskrevne tilfelle av et klinisk bilde identisk med clusterhodepine med unntak av smerten, er norsk og omtalt i tidsskriftet Neurology. Tilstanden kan innebære at den rådende teori om patofysiologien for de autonome symptomer ved clusterhodepine må forkastes.

Den 22 år gamle mannlige pasienten hadde over en periode på seks uker 1–3 daglige anfall med venstresidig miose, ptose, injeksjon av conjunctiva og nesetetthet (1). Det var også asymmetri med hensyn til svette i pannen og tinningen, typisk tørt på venstre side. Nærmest det samme sykdomsbildet gjentok seg seks år senere. Hadde det ikke vært for mangelen på hodepine, ville pasienten hatt alle typiske symptomer for tilstanden clusterhodepine. Diagnosen er sannsynliggjort gjennom at pasienten senere fikk tilsvarende anfall med sterke smerter.

Artikkelens konklusjon er at aktivering av parasympatiske nevroner i facialiskjernen (i hjernestammen) og redusert funksjon av sympatiske fibrer til øyet med et mønster og tidsprofil identisk med det som sees ved clusterhodepine også kan observeres uten at det foreligger smerte.

Beskrivelsen river grunnen under den rådende patofysiologiske teori om at de autonome symptomer oppstår som et rent reflekssvar på den intense trafikken av smerteimpulser fra trigeminusgebetet. Teorien har støtte bl.a. i undersøkelser hos katter. Det foreliggende tilfellet kan imidlertid tale for at de autonome symptomene ved clusterhodepine ikke er en følge av hodepinen. Det samsvarer bl.a. med at det nylig er beskrevet primær aktivitet i hypothalamus ved clusterhodepine (2).

LITTERATUR

1. Salvesen R. Cluster headache sine headache: case report. *Neurology* 2000; 55 (3): 451.
2. May A, Bahra A, Buchel C, Frackowiack RSJ, Goadsby P. Hypothalamic activation in cluster headache attacks. *Lancet* 1998; 352: 275–8.

Publisert: 30. november 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2025. Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. desember 2025.